

Pastarųjų trejų metų statistika rodo, kad nors smurto atvejų prieš vaikus mažėja, tačiau Lietuvoje per metus smurtą patiria keli tūkstančiai vaikų - dažniausiai tai fizinis smurtas, kiek rečiau pasitaiko nepriežiūros atvejų. Lapkričio 19 d. minimai Pasaulinei smurto prieš vaikus prevencijos dienai, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba atkreipia visuomenės dėmesį, kad jokios smurto formos prieš vaikus negali būti toleruojamos.

Remiantis statistika, per praėjusius metus mažiau nepilnamečių patyrė įvairių formų smurtą nei 2019 m. 2020 m. nuo smurto nukentėjo 2476 vaikai (2019 m. - 3411). Iki šių metų lapkričio 15 d. 2222 vaikai patyrė smurtą. Net 45 proc. visų smurto atvejų fiksuojami artimoje aplinkoje, tai reiškia, kad prieš vaikus itin dažnai smurtauja patys artimiausi jiems žmonės - tėvai.

„Mes, suaugusieji, turime mokytis kalbėti su vaiku, jį išklausti, suprasti, kartu ieškoti sprendimų. **Nei vienas vaikas neturi patirti smurto, tad** kviečiame **žmones** susitelkti ir įvertinti savo veiksmus, pergaltoti, kokią nepataisomą žalą smurtas daro kiekvienam besiformuojančiam vaikui. Rūpinkimės vaikų gerove, o **pastebėjus smurtą - nelikime abejingi**“, - sako Tarnybos direktorė Ilma Skuodienė.

Daugiau nei pusė iš visų smurto atvejų nustatyta fizinio smurto - 52 proc., nepriežiūros - 35 proc.

Nors smurtą patiria visų amžiaus grupių vaikai, tačiau duomenys rodo, kad daugiausia smurtą kenčia vaikai nuo 10 metų. Pastebėta, kad dažniau smurtaujama prieš berniukus. Remiantis pastarųjų trejų metų duomenimis, vidutiniškai per metus apie 67 proc. smurto atvejų fiksuojama miestuose.

„Nors statistika rodo mažėjimo tendencijas, tikrasis smurto prieš vaikus mastas gali būti daug didesnis. Tikėtina, kad pernai ir dalinai šiemet, dėl karantino situacijos mažėjant gaunamų panešimų skaičiui iš ugdymo ar gydymo įstaigų, dienos centrų, vaiko teisių gynėjai ne visada turėjo galimybę sužinoti apie skriaudžiamus vaikus. Kaip rodo patirtis, neretai ir patys suaugusieji savo elgesyje neatpažįsta smurto“, - teigia I. Skuodienė.

Nors visuomenėje smurtu dažnai laikomas tik fizinio skausmo sukėlimas, užmirštama, kad smurtu prieš vaiką laikomas ir vaiko žeminimas bei nepagarba jam, nuolatinis rėkimas ant vaiko, tyčiojimasis iš jo, žodinis agresyvus elgesys, nuolatinis blogos savijautos sukėlimas, parodymas, kad vaikas nėra mylimas, visa tai yra psichologinis smurtas.

Lietuvos įstatymais yra apibrėžtos 4 smurto prieš vaikus formos – fizinis, psichologinis, seksualinis smurtas bei vaiko nepriežiūra. Lengviausiai iš visų formų atpažįstamas fizinis smurtas: pliaukštelėjimas, trenkimas, mušimas. Psichologinis smurtas – tyčinis sistemingas vaiko teisės į identiškumą pažeidinėjimas, vaiko žeminimas, patyčios, gąsdinimas, vaiko normaliai raidai būtinos veiklos trikdyimas, asocialaus elgesio skatinimas. Seksualiniam smurtui priskiriami įvairūs prisilietimai prie intymių vaiko vietų, vertimas liesti kito žmogaus intymias vietas, sekso scenų rodymas ar jo seksualinis išnaudojimas. Smurtu įvardijama ir vaiko nepriežiūra, kuri reiškia nuolatinį vaikui būtinų fizinių, emocinių ir socialinių poreikių netenkinimą ar aplaidų tenkinimą.

Vaiko teisių gynėjai kviečia žmones nelikti abejingais vaikų kenčiamai agresijai ir prievartai bei primena, kad bet kokią įtarimą dėl smurto prieš vaikus reikėtų vertinti rimtai ir atsakingai, nedelsiant informuojant apie konkrečius atvejus vaiko teisių apsaugos specialistus arba policijos pareigūnus.

Pastebėjus smurto prieš vaikus atvejį apie tai informuokite artimiausią Vaiko teisių apsaugos skyrių arba skambinkite bendruoju pagalbos numeriu 112. Vaiko teisių gynėjai reaguoja ir vertina kiekvieną pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, įskaitant ir bet kurios formos smurtą.

